

DIREKTIVA 2012/28/EU EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 25. oktobra 2012

o nekaterih dovoljenih uporabah osirotelih del

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 53(1) ter členov 62 in 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Javno dostopne knjižnice, izobraževalne ustanove in muzeji ter tudi arhivi, ustanove filmske ali avdio dediščine in javne RTV organizacije, s sedežem v državah članicah, se ukvarjajo z obsežno digitalizacijo svojih kolekcij ali arhivov, da bi ustvarili evropske digitalne knjižnice. Prispevajo k ohranjanju in razširjanju evropske kulturne dediščine, ki je pomembna tudi za vzpostavitev evropskih digitalnih knjižnic, kot je Europeana. Tehnologije za množično digitalizacijo ter za iskanje in indeksiranje povečujejo raziskovalno vrednost knjižničnih zbirk. Vzpostavitev velikih spletnih knjižnic bo olajšala elektronsko iskanje in orodja odkrivanja, ki odpirajo nove vire odkrivanja za raziskovalce in akademike, ki bi se sicer zadovoljili s tradicionalnejšimi in analognimi metodami iskanja.
- (2) Potreba po spodbujanju prostega pretoka znanja in inovacij na notranjem trgu je pomembna sestavina strategije Evropa 2020, kot je določeno v Sporočilu Komisije z naslovom „Evropa 2020: Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast“, ki kot eno od vodilnih pobud vključuje razvoj Evropske digitalne agende.
- (3) Vzpostavitev pravnega okvira, ki bo olajšal digitalizacijo in razširjanje del in drugih vsebin, ki so zaščitene z avtorskimi ali sorodnimi pravicami in za katere imetnik pravic ni opredeljen oziroma, tudi če je imetnik pravic opre-

ljen, ni znano, kje se nahaja, tako imenovana osirotela dela, je ključni ukrep Evropske digitalne agende, kot je določeno v Sporočilu Komisije z naslovom „Evropska digitalna agenda“. Ta direktiva zadeva specifično problematiko pravne opredelitve statusa osirotelih del in njenih posledic v smislu dovoljenih uporab in uporabnikov z dovoljenjem za uporabo del ali fonogramov, ki so opredeljeni kot osirotela dela.

- (4) Ta direktiva ne posega v specifične rešitve držav članic za reševanje vprašanj masovne digitalizacije, kot so tako imenovana nedostopna dela. Take rešitve upoštevajo posebnosti različnih vrst vsebin in različnih uporabnikov ter temeljijo na soglasju ustreznih zainteresiranih strani. Ta pristop je bil ubran tudi v memorandumu o soglasju glede ključnih načel v zvezi z digitalizacijo in zagotavljanjem razpoložljivosti nedostopnih del, ki so ga 20. septembra 2011 podpisali predstavniki evropskih knjižnic, avtorjev, založnikov in kolektivnih organizacij ob prisotnosti Komisije. Ta direktiva ne posega v navedeni memorandum o soglasju, ki poziva države članice in Komisijo, naj zagotovijo, da bodo prostovoljni sporazumi med uporabniki, imetniki pravic in organizacijami za upravljanje kolektivnih pravic o odobritvi uporabe nedostopnih del v skladu z načeli iz navedenega memoranduma deležni potrebne pravne varnosti na nacionalni in čezmejni ravni.
- (5) Avtorske pravice so gospodarski temelj za ustvarjalno industrijo, saj spodbujajo inovacije, ustvarjalnost, naložbe in produkcijo. Množična digitalizacija in razširjanje del sta zato način varovanja evropske kulturne dediščine. Avtorske pravice so pomembno orodje za zagotavljanje, da je ustvarjalni sektor nagrajen za svoje delo.
- (6) Izključne pravice imetnikov pravic glede reproduciranja njihovih del in drugih zaščitene vsebin in njihovega dajanja na voljo javnosti, kot je bilo usklajeno v Direktivi 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi ⁽³⁾, zahtevajo predhodno soglasje imetnikov pravic za digitalizacijo in dajanje na voljo javnosti dela ali drugih zaščitene vsebin.
- (7) V primeru osirotelih del ni mogoče pridobiti predhodnega soglasja za dejanja reproduciranja ali dajanja na voljo javnosti.
- (8) Različni pristopi v državah članicah glede priznavanja statusa osirotelega dela lahko ovirajo delovanje

⁽¹⁾ UL C 376, 22.12.2011, str. 66.⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 13. septembra 2012 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 4. oktobra 2012.⁽³⁾ UL L 167, 22.6.2001, str. 10.

notranjega trga in uporabo ter čezmejni dostop do osirotelih del. Takšni različni pristopi lahko prav tako pripeljejo do omejitev pri prostem pretoku blaga in storitev, ki vključujejo kulturno vsebino. Zato je primerno zagotoviti vzajemno priznavanje takšnega statusa, saj bo tako omogočen dostop do osirotelih del v vseh državah članicah.

- (9) Zlasti je potreben skupni pristop za opredelitev statusa osirotelega dela in dovoljene uporabe osirotelih del, da se na notranjem trgu zagotovi pravna gotovost glede uporabe osirotelih del v javno dostopnih knjižnicah, izobraževalnih ustanovah in muzejih, kot tudi arhivih, ustanovah filmske ali avdio dediščine in javnih RTV organizacijah.
- (10) Kinematografska ali avdiovizualna dela in fonogrami, ki se nahajajo v arhivih javnih RTV organizacij in so jih te proizvedle, vključujejo osirotela dela. Glede na poseben položaj RTV organizacij kot producentov fonogramov in avdiovizualnega materiala ter potrebo po sprejetju ukrepov za omejitev pojava osirotelih del v prihodnosti je primerno opredeliti rok za uporabo te direktive za dela in fonograme, ki se nahajajo v arhivih RTV organizacij.
- (11) Kinematografska in avdiovizualna dela in fonogrami, ki se nahajajo v arhivih javnih RTV organizacij in so jih slednje proizvedle, bi bilo za potrebe te direktive šteti, da vključujejo kinematografska in avdiovizualna dela ter fonograme, ki so jih te organizacije naročile za izključno uporabo teh organizacij ali drugih javnih RTV organizacij v koprodukciji. Kinematografska in avdiovizualna dela ter fonogrami, ki se nahajajo v arhivih javnih RTV organizacij in ki jih te organizacije niso producirale ali naročile, imajo pa dovoljenje za njihovo uporabo v skladu z licenčno pogodbo, ne bi smela spadati v področje uporabe te direktive.
- (12) Zaradi mednarodne pravne kurtoazije bi se ta direktiva morala uporabljati samo za dela in fonograme, ki so prvič objavljena na ozemlju države članice, oziroma če niso objavljena, prvič predvajana na ozemlju države članice, oziroma če niso niti objavljena niti predvajana, dana na voljo javnosti s strani upravičencev iz te direktive ob soglasju imetnikov pravic. V slednjem primeru bi se ta direktiva morala uporabljati le, če se upravičeno domneva, da imetniki pravic ne bi oporekali uporabi, ki jo omogoča ta direktiva.
- (13) Preden se delo ali fonogram šteje za osirotelo delo, bi bilo treba v dobri veri izvesti skrbno iskanje imetnikov pravic do dela ali fonograma, vključno z imetniki pravic

do del in drugih zaščitene vsebin, ki jih vsebuje ali vključuje to delo ali fonogram. Državam članicam bi moralo biti dovoljeno določiti, da lahko tako skrbno iskanje izvedejo organizacije iz te direktive ali druge organizacije. Take druge organizacije lahko zaračunajo svoje storitve skrbnega iskanja.

- (14) Primerno je zagotoviti usklajen pristop do takega skrbnega iskanja, da bi se zagotovila visoka stopnja varstva avtorskih in sorodnih pravic v Uniji. Skrbno iskanje bi moralo vključevati pregled virov, ki vsebujejo informacije o delu in drugih zaščitene vsebinah, kakor v skladu s to direktivo določi država članica, v kateri se mora opraviti skrbno iskanje. Države članice se pri tem sklicujejo na smernice za skrbno iskanje, dogovorjene v okviru skupine strokovnjakov na visoki ravni za digitalne knjižnice, vzpostavljene kot del pobude za digitalne knjižnice i2010.
- (15) Da bi se izognili podvajanju prizadevanj glede iskanja, bi bilo treba skrbno iskanje opraviti v državi članici, kjer je bilo delo ali fonogram prvič objavljeno, oziroma če ni bilo objavljeno, kjer je bilo prvič predvajano. Vztrajno iskanje kinematografskih ali avdiovizualnih del, katerih producent ima sedež ali stalno prebivališče v državi članici, bi bilo treba opraviti v tej državi članici. V primeru kinematografskih ali avdiovizualnih del, ki so nastala v koprodukciji producentov iz različnih držav članic, bi se moralo skrbno iskanje opraviti v vsaki od teh držav članic. Za dela in fonograme, ki niso bila niti objavljena niti predvajana, vendar so jih upravičenci iz te direktive dali na voljo javnosti ob soglasju imetnikov pravic, bi bilo treba skrbno iskanje opraviti v državi članici, v kateri ima organizacija, ki je dala delo ali fonogram na voljo javnosti ob soglasju imetnika pravic, svoj sedež. Skrbno iskanje imetnikov pravic del in drugih zaščitene vsebin, ki jih vsebuje ali vključuje delo ali fonogram, bi bilo treba opraviti v državi članici, v kateri se opravi skrbno iskanje za delo ali fonogram, ki vsebuje ali vključuje delo ali druge zaščitene vsebine. Če je mogoče sklepati, da bi lahko pomembne informacije o imetnikih pravic našli v drugih državah, bi bilo treba opraviti tudi pregled virov informacij, ki so na voljo v teh drugih državah. Pri skrbnem iskanju se lahko pridobijo različne informacije, na primer evidenca iskanja in rezultati iskanja. Evidenco iskanja bi bilo treba hraniti, saj bo lahko relevantna organizacija z njo utemeljila, da je bilo iskanje skrbno.
- (16) Države članice bi morale zagotoviti, da zadevne organizacije vodijo evidenco svojih skrbnih iskanj in rezultatov takih iskanj, ki vsebuje zlasti vsako ugotovitev, da se delo ali fonogram šteje kot osirotelo delo v smislu te direktive, ter da se informacije o spremembi statusa in uporabi osirotelih del s strani navedenih organizacij zbirajo in dajo na voljo splošni javnosti, zlasti z vnosom pomembnih informacij v spletno podatkovno bazo.

Zlasti ob upoštevanju vseevropske razsežnosti ter zaradi preprečitve podvajanja prizadevanj je primerno določiti vzpostavitev enotne spletne podatkovne baze Unije, ki bo vsebovala tovrstne informacije in jih na pregleden način dala na voljo splošni javnosti. S tem bodo te informacije lahko dostopne tako za organizacije, ki opravljajo skrbna iskanja, kot za imetnike pravic. Ta podatkovna baza bi lahko imela pomembno vlogo tudi pri preprečevanju in odpravi morebitnih kršitev avtorskih pravic, zlasti v primeru sprememb statusa osirotelih del in fonogramov. Z Uredbo (EU) št. 386/2012⁽¹⁾ se Urad za usklajevanje na notranjem trgu (v nadaljnjem besedilu: Urad) pooblasti za nekatere naloge in dejavnosti, ki se financirajo iz njegovih lastnih proračunskih sredstev in katerih namen je olajšati in podpirati dejavnosti nacionalnih organov, zasebnega sektorja in institucij Unije pri boju proti kršitvam pravic intelektualne lastnine, vključno s preprečevanjem teh kršitev.

V skladu s točko (g) člena 2(1) navedene uredbe navedene naloge vključujejo vzpostavitev mehanizmov, ki pripomorejo k izboljšanju spletne izmenjave ustreznih informacij med zadevnimi organi držav članic ter spodbujanje sodelovanja med temi organi. Zato je primerno, da se Urad pooblasti za vzpostavitev in vodenje evropske podatkovne baze, ki vsebuje informacije v zvezi z osirotelimi deli iz te direktive.

- (17) Posamezno delo ali fonogram ima lahko več imetnikov pravic in dela in fonogrami sami lahko vključujejo druga dela ali zaščitene vsebine. Ta direktiva ne bi smela vplivati na pravice opredeljenih in najdenih imetnikov pravic. Če je opredeljen in najden vsaj en imetnik pravic, se delo ali fonogram ne bi smelo šteti kot osirotelo. Upravičencem iz te direktive bi morala biti dovoljena uporaba dela ali fonograma, za katerega eden ali več imetnikov pravic ni bil opredeljen ali najden, samo v primeru, če jim imetniki pravic, ki so opredeljeni in najdeni, vključno z imetniki pravic do del in drugih zaščitene vsebin, ki so vsebovana ali vključena v teh delih ali fonogramih, dajo dovoljenje za izvajanje dejavnosti reprodukcije in dajanja na voljo javnosti v skladu s členom 2 oziroma 3 Direktive 2001/29/ES. Imetnikom pravic, ki so opredeljeni in najdeni lahko dajo to dovoljenje samo za pravice, katerih imetniki so sami, ne glede na to, ali so te pravice njihove lastne ali so bile prenesene nanje, ne bi pa smeli v skladu s to direktivo dati dovoljenja za uporabo v imenu imetnikov pravic, ki niso opredeljeni in najdeni. Posledično, kadar se pojavijo prej neopredeljeni ali nenajdeni imetniki pravic in uveljavljajo svoje pravice do dela ali fonograma,

lahko upravičenci nadalje uporabljajo to delo ali fonogram samo, če jim ti imetniki pravic za to dajo dovoljenje v skladu z Direktivo 2001/29/ES za pravice, katerih imetniki so.

- (18) Imetniki pravic bi morali imeti pravico, da ukinejo status osirotela dela, v primeru, da se pojavijo in uveljavljajo svoje pravice do dela ali drugih zaščitene vsebin. Imetniki pravic, ki za delo ali druge zaščitene vsebine ukinejo status osirotelega dela, bi morali prejeti pošteno nadomestilo za dotedanjo uporabo njihovih del ali drugih zaščitene vsebin iz te direktive, ki ga določi država članica, v kateri ima sedež organizacija, ki uporablja osirotelo delo. Določitev okoliščin, v katerih se sme organizirati plačilo takšnega nadomestila, vključno z rokom zapadlosti plačila, bi moralo biti prepuščeno državam članicam. Za namene določanja višine poštenega nadomestila bi bilo treba med drugim ustrezno upoštevati cilje države članice na področju promocije kulture, nekomercialni značaj uporabe s strani zadevnih organizacij zaradi doseganja ciljev v zvezi z njihovimi poslanstvi javnega interesa, na primer spodbujanja učenja in širjenja kulture, ter morebitno oškodovanje imetnikov pravic.
- (19) Če se delo ali fonogram po iskanju, ki ni bilo vztrajno, zmotno opredeli kot osirotelo delo, so v zakonodaji držav članic še vedno na voljo pravna sredstva za kršitve avtorskih pravic v skladu z ustreznimi nacionalnimi določbami in pravom Unije.
- (20) Da bi spodbujale učenje in širjenje kulture, bi morale države članice določiti izjemo ali omejitev poleg tistih iz člena 5 Direktive 2001/29/ES. Ta izjema ali omejitev bi morala nekaterim organizacijam, kakor so opredeljene v točki (c) člena 5(2) Direktive 2001/29/ES in neprofitnim ustanovam filmske ali avdio dediščine, ter javnim RTV organizacijam dovoliti, da v smislu navedene direktive reproducirajo in dajo na voljo javnosti osirotela dela, pod pogojem, da takšna uporaba izpolnjuje njihova poslanstva javnega interesa, zlasti ohranjanje, obnovo, zagotovitev kulturnega in izobraževalnega dostopa do njihovih zbirk, vključno z digitalnimi zbirkami. Za namene te direktive bi morale ustanove filmske ali avdio dediščine vključevati organizacije, ki jih države članice imenujejo za zbiranje, katalogiziranje, ohranitev in obnovo filmov in drugih avdiovizualnih del ali fonogramov, ki so del njihove kulturne dediščine. Za namene te direktive bi moral pojem javnih RTV organizacij vključevati RTV organizacije, ki izvajajo javne storitve, kot jih je podelila, opredelila in organizirala vsaka posamezna država članica. Izjema ali omejitev iz te direktive, ki dovoljuje uporabo osirotelih del, ne posega v izjeme in omejitve iz člena 5 Direktive 2001/29/ES. Uporabi se lahko samo v določenih posebnih primerih, ki niso v

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 386/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. aprila 2012 o pooblastitvi Urada za usklajevanje na notranjem trgu (blagovne znamke in modeli) za naloge v zvezi z uveljavljanjem pravic intelektualne lastnine, vključno z organiziranjem srečanj predstavnikov javnega in zasebnega sektorja v okviru Evropskega opazovalnega urada za kršitve pravic intelektualne lastnine (UL L 129, 16.5.2012, str. 1).

nasprotju z normalno uporabo dela ali druge zaščitene vsebine in ne pomenijo nesmiselnega posega v legitimne interese imetnika pravic.

- (21) Da bi spodbudili digitalizacijo, bi morale biti upravičencem iz te direktive omogočeno, da ustvarjajo dohodke v zvezi z njihovo uporabo osirotelih del v skladu s to direktivo, da bi izpolnili cilje v zvezi z njihovimi poslanstvi javnega interesa, med drugim v okviru sporazumov o javno-zasebnem partnerstvu.
- (22) Pogodbene določbe lahko igrajo vlogo pri spodbujanju digitalizacije evropske kulturne dediščine, pri čemer se razume, da bi morale biti omogočeno, da javno dostopne knjižnice, izobraževalne ustanove in muzeji ter tudi arhivi, ustanove filmske ali avdio dediščine ter javne RTV organizacije z namenom uporab, dovoljenih v skladu s to direktivo, sklepajo sporazume s trgovinskimi partnerji za digitalizacijo in dajanje javnosti na voljo osirotelih del. Ti sporazumi lahko vključujejo finančne prispevke teh partnerjev. Tovrstni sporazumi upravičencem iz te direktive ne bi smeli nalagati nobenih omejitev glede njihove uporabe osirotelih del in ne bi smeli trgovinskemu partnerju odobriti nobenih pravic do uporabe ali nadzora uporabe osirotelih del.
- (23) Da bi spodbujali dostop državljanov Unije do evropske kulturne dediščine, je prav tako treba zagotoviti, da so osirotela dela, ki so bila digitalizirana in dana na voljo javnosti v eni državi članici, lahko dana na voljo tudi v drugih državah članicah. Javno dostopnim knjižnicam, izobraževalnim ustanovam in muzejem ter tudi arhivom, ustanovam filmske ali avdio dediščine in javnim RTV organizacijam, ki uporabljajo osirotelo delo, da bi uresničile svoje poslanstvo javnega interesa, bi bilo treba omogočiti, da dajo osirotelo delo na voljo javnosti v drugih državah članicah.
- (24) Ta direktiva ne posega v ureditve držav članic v zvezi z upravljanjem pravic, na primer v zvezi z razširjenimi kolektivnimi licencami, pravnimi domnevami glede zastopanja ali prenosa, obveznim kolektivnim upravljanjem ali podobno ureditvijo ali kombinacijo teh elementov, vključno z množično digitalizacijo.
- (25) Ker cilja te direktive, in sicer zagotovitve pravne varnosti glede uporabe osirotelih del, države članice ne morejo zadovoljivo doseči in ker so ti cilji zaradi potrebe po izenačenosti pravic, ki urejajo uporabo osirotelih del, lažje dosegljivi na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Vsebina in področje uporabe

1. Ta direktiva se nanaša na določene uporabe osirotelih del s strani javno dostopnih knjižnic, izobraževalnih ustanov in muzejev ter tudi arhivov, ustanov filmske ali avdio dediščine in javnih RTV organizacij, s sedežem v državah članicah, z namenom doseganja ciljev v zvezi z njihovimi poslanstvi javnega interesa.

2. Ta direktiva se uporablja za:

- (a) dela, ki so objavljena kot knjige, revije, časopisi ali druga besedila in se nahajajo v zbirkah javno dostopnih knjižnic, izobraževalnih ustanov ali muzejev ter v zbirkah arhivov ali ustanov filmske ali avdio dediščine;
- (b) kinematografska ali avdiovizualna dela in fonogrami, ki se nahajajo v zbirkah javno dostopnih knjižnic, izobraževalnih ustanov ali muzejev ter v zbirkah arhivov ali ustanov filmske ali avdio dediščine, ter
- (c) kinematografska ali avdiovizualna dela in fonogrami, ki so jih proizvedle javne RTV organizacije do vključno 31. decembra 2002 in se nahajajo v njihovih arhivih,

ki so zaščitena z avtorskimi ali sorodnimi pravicami in ki so prvič objavljena v državi članici, oziroma če niso objavljena, prvič predvajana v državi članici.

3. Ta direktiva se uporablja tudi za dela in fonograme iz odstavka 2, ki niso bili nikoli objavljeni ali predvajani, vendar so jih organizacije iz odstavka 1 dale na voljo javnosti ob soglasju imetnikov pravic, če se upravičeno domneva, da imetniki pravic ne bi oporekali uporabi iz člena 6. Države članice lahko omejijo uporabo tega odstavka na dela in fonograme, ki so jih te organizacije prejele pred 29. oktobrom 2014.

4. Ta direktiva se uporablja tudi za dela in druge zaščitene vsebine, vsebovane ali vključene v delih ali fonogramih iz odstavka 2 in 3 ali so njihov sestavni del.

5. Ta direktiva ne posega v ureditve glede upravljanja pravic na nacionalni ravni.

Člen 2

Osirotela dela

1. Delo ali fonogram se šteje za osirotelo delo, če nihče izmed imetnikov pravic tega dela ali fonograma ni opredeljen ali, tudi če je eden ali več izmed njih opredeljen, nihče ni najden, kljub opravljenemu in zabeleženemu skrbnemu iskanju imetnikov pravic v skladu s členom 3.

2. Če ima delo ali fonogram več kot enega imetnika pravic, pri čemer niso vsi opredeljeni ali, tudi če so opredeljeni, niso najdeni po tem, ko je bilo izvedeno in zabeleženo skrbno iskanje v skladu s členom 3, se lahko to delo ali fonogram uporablja v skladu s to direktivo pod pogojem, da so imetniki pravic, ki so opredeljeni in najdeni, za pravice, katerih imetniki so, dali dovoljenje organizacijam iz člena 1(1), da izvajajo dejavnosti reprodukcije in dajanja na voljo javnosti, zajete v členu 2 oziroma 3 Direktive 2001/29/ES.

3. Odstavek 2 ne posega v pravice imetnikov pravic, ki so bili opredeljeni in najdeni, do dela ali fonograma.

4. Za dela iz odstavka 2 se člen 5 smiselno uporablja za imetnike pravic, ki niso opredeljeni in najdeni.

5. Ta direktiva ne posega v nacionalne določbe o anonimnih ali psevdonimnih delih.

Člen 3

Skrbno iskanje

1. Za namene odločitve, ali spada delo ali fonogram med osirotela dela, organizacije iz člena 1(1) zagotovijo, da se za vsako delo ali druge zaščitene vsebine izvede skrbno iskanje v dobri veri s pregledom ustreznih virov za kategorijo zadevnih del in drugih zaščitene vsebin. Skrbno iskanje se opravi pred uporabo dela ali fonograma.

2. Vire, ki so ustrezni za posamezno kategorijo zadevnih del ali fonogramov, določi vsaka država članica po posvetovanju z imetniki pravic in uporabniki, ter vključujejo vsaj ustrezne vire, ki so navedeni v Prilogi.

3. Skrbno iskanje se izvede v državi članici prve objave, oziroma če ni bilo objave, prvega predvajanja, razen v primeru kinematografskih ali avdiovizualnih del, katerih producent ima sedež ali stalno prebivališče v državi članici, pri čemer se skrbno iskanje izvede v državi članici njegovega sedeža ali stalnega prebivališča.

V primeru iz člena 1(3) se skrbno iskanje izvede v državi članici, kjer ima sedež organizacija, ki je dala delo ali fonogram na voljo javnosti ob soglasju imetnika pravic.

4. Če obstajajo dokazi, iz katerih se sklepa, da bi lahko pomembne informacije o imetnikih pravic našli v drugih državah, se opravi tudi pregled virov informacij, ki so na voljo v teh drugih državah.

5. Države članice zagotovijo, da organizacije iz člena 1(1) vodijo evidenco svojih skrbnih iskanj ter da te organizacije pristojnim nacionalnim organom posredujejo naslednje informacije:

(a) rezultate skrbnih iskanj, ki so jih organizacije opravile in ki so privedle do sklepa, da se delo ali fonogram šteje kot osirotelo delo;

(b) uporabo osirotelih del s strani organizacij v skladu s to direktivo;

(c) vsako spremembo, v skladu s členom 5, statusa osirotelih del in fonogramov, ki jih uporabljajo organizacije;

(d) ustrezne kontaktne podatke zadevne organizacije.

6. Države članice storijo vse potrebno za zagotovitev, da so informacije iz odstavka 5 zabeležene v enotni javno dostopni spletni podatkovni bazi, ki jo vzpostavi in vodi Urad za usklajevanje na notranjem trgu (v nadaljnjem besedilu: Urad) v skladu z Uredbo (EU) št. 386/2012. V ta namen te informacije takoj, ko jih prejmejo od organizacij iz člena 1(1), posredujejo Uradu.

Člen 4

Medsebojno priznavanje statusa osirotelega dela

Delo ali fonogram, ki se v državi članici šteje za osirotelo delo v skladu s členom 2, se šteje za osirotelo delo v vseh državah članicah. To delo ali fonogram se lahko uporablja in se do njega lahko dostopa v skladu s to direktivo v vseh državah članicah. To velja tudi za dela in fonograme iz člena 2(2), kar zadeva pravice imetnikov pravic, ki niso opredeljeni ali najdeni.

Člen 5

Konec statusa osirotelega dela

Države članice zagotovijo, da ima imetnik pravice do dela ali fonograma, ki se šteje za osirotelo delo, kadar koli možnost, da status osirotelega dela ukine, kar zadeva njegove pravice.

Člen 6

Dovoljene uporabe osirotelih del

1. Države članice uredijo izjemo ali omejitev pravice reprodukcije ali pravice do dajanja na voljo javnosti iz člena 2 oziroma 3 Direktive 2001/29/ES in tako zagotovijo, da lahko organizacije iz člena 1(1) uporabijo osirotela dela iz svojih zbirk na naslednje načine:

(a) da dajo osirotelo delo na voljo javnosti v smislu člena 3 Direktive 2001/29/ES;

(b) z dejanji reproduciranja, v smislu člena 2 Direktive 2001/29/ES, za namene digitalizacije, razpolaganja, označevanja, katalogiranja, ohranjanja ali obnavljanja.

2. Organizacije iz člena 1(1) uporabljajo osirotela dela v skladu z odstavkom 1 tega člena le za doseganje ciljev, povezanih s poslanstvi javnega interesa, zlasti ohranjanjem in obnovo ter zagotavljanjem kulturnega in izobraževalnega dostopa do del in fonogramov, ki se nahajajo v njihovih zbirkah. Te organizacije lahko s to uporabo ustvarijo prihodke izključno za kritje svojih stroškov digitalizacije osirotelih del in njihovega dajanja na voljo javnosti.

3. Države članice zagotovijo, da organizacije iz člena 1(1) navedejo ime opredeljenih avtorjev in drugih imetnikov pravic pri vsaki uporabi osirotelega dela.

4. Ta direktiva ne posega v pogodbeno svobodo takih organizacij v okviru uresničevanja njihovega poslanstva javnega interesa, zlasti ne na javno-zasebne sporazume.

5. Države članice zagotovijo, da imetniki pravic, ki za svoje delo ali druge zaščitene vsebine ukinejo status osirotelega dela, prejmejo pošteno nadomestilo za dotedanjo uporabo teh del ali drugih zaščitene vsebin s strani organizacij iz člena 1(1) v skladu z odstavkom 1 tega člena. Državam članicam je prepuščeno, da določijo okoliščine, v katerih se sme organizirati plačilo takšnega nadomestila. Višina nadomestila se določi znotraj omejitev zakonodaje Unije s predpisi države članice, v kateri ima sedež organizacija, ki uporablja to osirotelo delo.

Člen 7

Nadaljnja uporaba drugih pravnih predpisov

Ta direktiva ne posega v predpise, ki se nanašajo zlasti na patentne pravice, blagovne znamke, pravice iz modela, patenta s skrajšanim trajanjem, topografijo polprevodniških izdelkov, tipov pisav, pogojni dostop, dostop do kabla ali predvajanja, zaščito narodnih bogastev, zahteve po deponiranju, zakone o omejujočem ravnanju in nelojalni konkurenci, trgovske skrivnosti, varnost, zaupnost, varstvo podatkov in zasebnost, dostop do javnih dokumentov, pogodbeno pravo in pravila o svobodi tiska in svobodi izražanja v medijih.

Člen 8

Časovna uporaba

1. Ta direktiva se uporablja za vsa dela in fonograme iz člena 1, ki so 29. oktobra 2014 ali po tem datumu zaščitena z zakonodajo države članice na področju avtorskih pravic.

2. Ta direktiva se uporablja brez poseganja v katere koli akte, sklenjene, in pravice, pridobljene pred 29. oktobrom 2014.

Člen 9

Prenos

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 29. oktobra 2014. Komisiji nemudoma sporočijo besedila navedenih predpisov.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice sporočijo Komisiji besedila temeljnih določb predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 10

Klavzula o pregledu

Komisija redno preverja razvoj virov informacij glede pravic in do 29. oktobra 2015 ter nato vsako leto predloži poročilo o možni vključitvi v področje uporabe te direktive založnikov in del ali drugih zaščitene vsebin, ki trenutno v njeno področje uporabe niso vključeni, ter zlasti samostojnih fotografij ali drugih podob.

Komisija ob upoštevanju razvoja digitalnih knjižnic do 29. oktobra 2015 Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru predloži poročilo o uporabi te direktive.

Komisija po potrebi, in zlasti da se zagotovi delovanje notranjega trga, predloži predloge za spremembo te direktive.

Država članica, ki na podlagi tehtnega razloga meni, da izvajanje te direktive ovira eno od nacionalnih ureditev, ki se nanašajo na upravljanje pravic iz člena 1(5), lahko Komisijo seznaní s to zadevo skupaj z vsemi pomembnimi dokazi. Komisija upošteva te dokaze pri pripravi poročila iz drugega odstavka tega člena in pri oceni, ali je treba podati predloge sprememb k tej direktivi.

Člen 11

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije.

*Člen 12***Naslovniki**

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Strasbourgu, 25. oktobra 2012

Za Evropski parlament

Predsednik

M. SCHULZ

Za Svet

Predsednik

A. D. MAVROYIANNIS

PRILOGA

Viri iz člena 3(2) vključujejo:

1. za objavljene knjige:
 - (a) deponiranje, kataloge knjižnic in geslovnike, ki jih vodijo knjižnice ali druge ustanove;
 - (b) združenja založnikov in avtorjev v posamezni državi;
 - (c) obstoječe podatkovne zbirke in registre, WATCH (Writers, Artists and their Copyright Holders), ISBN (International Standard Book Number) in podatkovne zbirke, ki naštevajo knjige v tisku;
 - (d) podatkovne zbirke kolektivnih organizacij, zlasti organizacij s pravicami reproduciranja;
 - (e) vire, ki povezujejo več podatkovnih zbirk in registrov, vključno z VIAF (Virtual International Authority Files) in ARROW (Accessible Registries of Rights Information and Orphan Works);
 2. za časopise, revije in periodiko:
 - (a) ISSN (International Standard Serial Number) za periodične objave;
 - (b) kazala in kataloge iz knjižnic in zbirk;
 - (c) deponiranje;
 - (d) združenja založnikov ter združenja avtorjev in novinarjev v posamezni državi članici;
 - (e) podatkovne zbirke kolektivnih organizacij, vključno z organizacijami s pravicami reproduciranja;
 3. za vizualna dela, vključno z lepimi umetnostmi, fotografijo, ilustracijo, oblikovanjem, arhitekturo, risbami kasnejših del in drugimi takimi deli, ki so v knjigah, revijah in časopisih ali drugih delih:
 - (a) vire iz točk 1 in 2;
 - (b) podatkovne zbirke kolektivnih organizacij, zlasti za vizualne umetnosti in vključno z organizacijami s pravicami reproduciranja;
 - (c) podatkovne zbirke agencij s slikami, kjer je primerno;
 4. za avdiovizualna dela in fonograme:
 - (a) deponiranje;
 - (b) združenja producentov v posamezni državi;
 - (c) podatkovne zbirke ustanov filmske ali avdio dediščine in nacionalnih knjižnic;
 - (d) podatkovne zbirke s standardi in identifikatorji, kot so ISAN (International Standard Audiovisual Number) za avdiovizualno gradivo, ISWC (International Standard Music Work Code) za glasbena dela in ISRC (International Standard Recording Code) za fonograme;
 - (e) podatkovne zbirke kolektivnih organizacij, zlasti glede avtorjev, izvajalcev, proizvajalcev fonogramov in proizvajalcev avdiovizualnih del;
 - (f) navedbe sodelujočih in druge informacije, ki se pojavijo na ovitku dela;
 - (g) podatkovne zbirke drugih združenj, ki predstavljajo določeno kategorijo imetnikov pravic.
-